

derfor i Valgloven blev taget et Forbehold om, at denne Sag senere skulde ordnes. Men det tør jeg ganske bestemt paastaae, at det ved denne Leilighed fra alle Sider var Forudsætningen, at den Lovgivningsact, som, efterat en Forsamling paa Island var bleven hort derover, kom tilveie i denne Retning, skulde for at faae Gylbigheid forelægges den danske Rigsdag til Beslutning. Det var den aldeles bestemte Forudsætning, som ogsaa er ligesaa bestemt udtalt af Regjeringen i Motiverne til det første Forsatningsudkast, der i saa Henseende er blevet forelagt. Nu har Rigsdagen siden den Tid ikke havt med Sagen at gjøre, og vi have imidlertid seet de succesfulde Justitsministre i denne Henseende megel ofte skifte Opfattelse. Det var saaledes fra først af selve Regjeringens Mening, at det Tilfæld, der maatte være at give Island, vel ikke skulde begrænses til et vist Aaremaal, men kun skulde bestemmes foreløbigt til et bestemt, snevrere begrænset Aaremaal, saaledes at det allsaa skulde være forbeholdt, hvorvidt Tilfæld efter den Tid skulde ydes. Ogsaa med Hensyn til Forsatningsudkastet er der steet overordentlige Omvæltninger. Naar man nemlig vil tage Stillingen, som den var efter Grundlovens Givelse, tror jeg ikke lei, der kunde være deelte Meninger om, at det, der var at gjøre, var at tildele det islandske Althing bestående Myndighed i de Anliggender, hvortil det hidtil kun havde havt raadgivende Myndighed, dernæst at Althinget fik en mere folkelig Organisation, en Organisation, der mere stemmede med de Grundsaetninger, hvorpaa den danske Rigsdag hviler, ligesom jeg ogsaa tror, at man fra alle Sider har erkjendt, at det vilde være naturligt, at den Bevillingsmyndighed ligeoverfor de islandske Intrader, der tidligere har ligget hos Kongen og nu er hos Rigsdagen, blev overdragen til Althinget, men at en Forsatningslov for Island's særlige Anliggender først vilde faae Lovkraft, efter at Rigsdagen dertil havde givet sit Samtykke. Dette er imidlertid saa langt fra steet, at det Lovudkast, som er meddeelt os til Efterretning, istedetfor blot at være et Udkast om Behandlingen af Island's særlige Anliggender, ivertimod maa erkjendes for ligefrem at være en

Rigslov for et islandsk Rige, der aldrig har eksisteret, siden Islænderne i Aaret 1262 gavede sig ind under Norge, og allermindst har eksisteret i den Tid, da Island stod under den sorgeligste af alle Regjeringsformer, nemlig et Handelsmonopol, baseret paa coloniale Grundsaetninger. Et saadant islandsk Rige har allsaa ikke eksisteret; det maatte først skabes, og det er derfor, jeg tror, at det er en dristig Omgang med Danmark's Rigs Grundlov uden Danmark's Samtykke at constituere et selvstændigt islandsk Rige. Det er Noget, hvortil jeg for mit eget Vedkommende aldrig vilde kunne give mit Samtykke. Jeg negter ikke, at jeg ved i en meget lang Række af Aar at syssle med vore danske Statsinstitutioner ofte har havt en meget smerkelig Følelse af, at vi, hvor smaa vi vare, dog vare nødsagede til at anskaffe os det hele Apparat, som hører til et selvstændigt suveræint Rige. Denne Følelse har jeg ofte havt; men jeg skal ikke negte, at det paa mig har gjort et ligefrem parodisk Indtryk, naar jeg seer hele den danske Grundlov afskoperet for de islandske Forhold, Paragraph for Paragraph. Naar de ærede Herrer nemlig ville eftersee det Lovforslag, som foreligger os til Efterretning, ville De finde, at det for en meget stor Deel ikke er Andet end en ligefrem ordret Afskrift af den danske Grundlov. Denne er vel givet med Hensyn til Forhold, som ere smaa, men dens Anvendelse paa de islandske Forhold faaer dog en ligefrem parodisk Charakter. Det vil for at paavise dette ikke engang være nødvendigt at sammenstille de to Grundlove, thi det fremtræder i Udkastet lige saa tydeligt, som naar man har rettet med rødt Blæk i et Brev, der er skrevet med sort Blæk. Uden at man behøver at tage den danske Grundlov i Haanden, vil dette strax fremskille sig, naar man lægger Mærke til, at i Forsatningsudkastet er Kongen betegnet som „Allerhøiøstfamme“, at der er Tale om „Regjeringens Førelse i Kongens Forsald“, at der paa Island skal være „en der i Landet domicileret local Regjering.“ Ved første Blik seer man, at Sproget i dette Forsatningsudkast er heelt forskjelligt fra det simple og ædle Sprog i den danske Grundlov. Det er imidlertid naturligtvis ikke æsthe-